

ԳԱՆԱՏԱՐԱՅՈՒՆ ԹԵՄ ԴԻՕՇԵՍ ԱՐՄԵՆԻԵՆ ԴՈՒ ՀԱՆԱԿԱՆ ԳՆԱԿԱՆ

ԿԱՆՈՒՄ

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՆԻՍ
ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԹԵՐԹԻԿ

GANTEGH BULLETIN DU DIMANCHE DE LA CATHÉDRALE
ARMÉNIENNE ST. GRÉGOIRE L'ILLUMINEUR DE MONTREAL

ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐ

ԿԻՐԱԿԻ, 29 Մարտ 2020

156

DIMANCHE, 29 Mars 2020

ԳԱԼՍՏԵԱՆ ԿԻՐԱԿԻ

615 Stuart Avenue, Outremont Quebec, Canada H2V 3H2

Website: www.saintgregory.ca / E.mail: saintgregorychurch@gmail.com

Facebook: Saint Gregory Armenian Apostolic Church of Montreal

ԳԱԼՍՏԵԱՆ ԿԻՐԱԿԻ / LA VENUE

Աստուածաշունչի ընթերցումներ

ԵՄԱՅԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԵՆԷՆ

66.1-24

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԿՈՂՄԷ

ԿՈՂՈՍԱՅԻՆԵՐՈՒ ՆԱՄԱԿԷՆ

2.8-3.17

ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱԻԵՏԱՐԱՆԷՆ

ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ 22.34-23.39

Les lectures de la Bible d'aujourd'hui:

Colossiens 2.8-3.17

Matthieu 22.34-23.39

Պատարագիչ՝

ԱՐԺ. Տ. ԳԷՈՐԳ ԶՅՆՅ. ԱԲԵԱՆ

Célébrant:

RÉV. PÈRE GEVORG APYAN

Առաւօտեան Ժամերգութիւն ժամը-	9:30-ին
Office Matines à	9h30
Ս. Պատարագ ժամը-	10:30-ին
La Sainte Messe à	10h30
Հոգեհանգիստ ժամը-	12:30-ին
Requiem à	12h30

Diacres – acolytes

Chef de chœur: M. Sarkis Barsemian

ԿԻՐԱԿՆՈՐԵԱՅ ԸՆԹԵՐՅՈՒՄՆԵՐ

LES LECTURES
DE DIMANCHE

THE SUNDAY
READINGS

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԿՈՂՄԷ ԿՈՂՈՍԱՑԻՆԵՐՈՒ ՆԱՄԱԿԷՆ 2.8-3.17

- Զգուշացէ՛ք որ ո՛չ մէկը որսայ ձեզ փիլիսոփայութեամբ եւ ունայն խաբէութեամբ, մարդոց աւանդութեան ու աշխարհի սկզբունքներուն համաձայն, եւ ո՛չ թէ Քրիստոսի վարդապետութեան համաձայն. որովհետեւ Աստուածութեան ամբողջ լիութիւնը կը բնակի անոր մէջ մարմնապէս, ու դուք ալ ամբողջացած էք անով՝ որ գլուխն է ամէն պետութեան եւ իշխանութեան: Անով ալ թլփատուեցաք՝ անձեռակերտ թլփատութեամբ, մերկանալով մեղքերու մարմինէն՝ Քրիստոսի թլփատութեամբ: Անոր հետ թաղուեցաք մկրտութեամբ, նաեւ անով եւ անոր հետ յարութիւն առիք հաւատալով Աստուծոյ ներգործութեան, որ մեռելներէն յարուցանեց զայն, եւ ձեզի՛ ալ՝ որ ժամանակին մեռած էիք յանցանքներու մէջ ու ձեր մարմինին անթլփատութեան մէջ կեանք տուաւ անոր հետ: Մեր բոլոր յանցանքները ներեց մեզի, եւ մեզի դէմ հրամաններով եղած պարտամոլիակը՝ որ հակառակ էր մեզի՝ ջնջեց, ու մեջտեղէն վերցուց զայն՝ զամելով իսաչափայտին վրայ. եւ մերկացուց պետութիւններն ու իշխանութիւնները, եւ հանրութեան նշաւակ դարձուց անով յաղթելով անոնց: Ուրեմն ա՛յ ո՛չ մէկը թող դատէ ձեզ կերակուրի կամ խմելիքի համար, կամ տօներու, ամսագլուխներու կամ Շաբաթներու կապակցութեամբ, որոնք գալիք բաներուն շուքն են. բայց մարմինը Քրիստոսի է: Ո՛չ մէկը ձեզ թող զրկէ ձեր մրցանակէն՝ յօժարակամ խոնարհութեամբ ու հրեշտակներու կրօնով, միջամուխ ըլլալով չտեսած բաներուն, զուր տեղը՝ հպարտանալով իր մարմնաւոր միտքով, եւ չբռնելով գլուխը՝ որմէ ամբողջ մարմինը, յողերով ու յողակապերով հայթայթուած եւ իրարու կցուած, կ'աճի Աստուծոյ աճումով: Ուրեմն, եթէ դուք

մեռաք Քրիստոսի հետ՝ այս աշխարհի սկզբունքներուն հանդէպ, ա՛լ ինչո՞ւ՝ աշխարհի մէջ ապրողներու նման՝ ենթակայ կըլլաք հրամաններու, ինչպէս՝ «մի՛ մերձենար, մի՛ համտեսեր, մի՛ դպչիր», (ասոնք՝ բոլորը գործածութեամբ սահմանուած են ապականութեան,) մարդոց պատուէրներուն ու վարդապետութիւններուն համաձայն: Ասոնք արդարեւ իմաստութեան կերպարանք մը ունին՝ ինքնակամ կրօնով, խոնարհութեամբ եւ մարմինին չխնայելով. բայց արժանի են ո՛չ մէկ պատիւի, հապա կը ծառայեն մարմինը գոհացնելու:

- Ուրեմն, եթէ յարութիւն առիք Քրիստոսի հետ, փնտռեցէ՛ք այն բաները՝ որ վերն են, ուր Քրիստոս կը բազմի՝ Աստուծոյ աջ կողմը: Մտածեցէ՛ք վերի բաներուն մասին, ո՛չ թէ երկրի վրայ եղող բաներուն մասին. որովհետեւ դուք մեռաք, ու ձեր կեանքը պահուած է Քրիստոսի հետ՝ Աստուծոյ մէջ: Երբ Քրիստոս՝ մեր կեանքը՝ երեւնայ, այն ատեն դո՛ւք ալ փառքով պիտի երեւնաք՝ անոր հետ: Ուրեմն մեռցուցէ՛ք ձեր երկրաւոր անդամները.- պռոնկութիւնը, անմաքրութիւնը, անսանձ կիրքը, չար ցանկութիւնը եւ ազահութիւնը, որ կռապաշտութիւն է: Ասո՛նց համար Աստուծոյ բարկութիւնը կու գայ անհնազանդութեան որդիներուն վրայ, որոնց մէջ դո՛ւք ալ ժամանակին կընթանայիք, երբ կ'ապրէիք անոնց մէջ: Բայց հիմա դո՛ւք ալ թօթափեցէ՛ք սա՛ ամէնը.- բարկութիւնը, զայրոյթը, չարամտութիւնը, հայեոյթիւնը, լիբէ խօսքերը՝ ձեր բերանէն: Մի՛ ստէք իրարու. հանեցէ՛ք ձեր վրայէն հին մարդը՝ իր գործերով, Լու հագէ՛ք այն նորը, որ նորոգուած է զիտակցութեամբ՝ իր Արարիչին պատկերին համաձայն, եւ որուն մէջ ո՛չ Յոյն կայ, ո՛չ ալ Հրեայ, թլփաստութիւն կամ անթլփաստութիւն, օտար, Սկիթացի, ստրուկ կամ ազատ. հապա Քրիստոս է ամէն ինչ, եւ բոլորին մէջ: Ուրեմն, որպէս Աստուծոյ ընտրեալներ՝ սուրբ ու սիրելի, հագէ՛ք գուրբ, կարեկցութիւնը, քաղցրութիւնը, խոնարհութիւնը, հեզութիւնը, համբերատարութիւնը, հանդուրժելով իրարու եւ ներելով իրարու՝ եթէ մէկը տրտունջ մը ունենայ միւսին դէմ. ինչպէս Քրիստոս ներեց ձեզի, նոյնպէս ալ դո՛ւք ներեցէ՛ք: Եւ այս բոլոր բաներուն վրայ՝ հագէ՛ք սէրը, որ կատարելութեան կապն է: Ձեր սիրտերուն մէջ թող հովանաւորէ Աստուծոյ խաղաղութիւնը,

որուն ալ կանչուեցաք՝ մէկ մարմինով, ու շնորհակալ է եղէք: Քրիստոսի խօսքը ճոխութեամբ թող բնակի ձեր մէջ, որպէսզի ամբողջ իմաստութեամբ սորվեցնէք իրարու եւ խրատէք զիրար՝ սաղմոսներով, օրհներգերով ու հոգեւոր երգերով, շնորհակալութեամբ երգելով Աստուծոյ՝ ձեր սիրտերուն մէջ: Եւ ամէն ինչ որ կրնէք, թէ՛ խօսքով եւ թէ՛ գործով, ըրէ՛ք Տէր Յիսուսի անունով, շնորհակալ ըլլալով Աստուծմէ ու Հօրմէն՝ անոր միջոցով:

**ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱԲԵՏԱՐԱՆԷՆ
ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ 22.34-23.39**

- Բայց Փարիսեցիները՝ երբ լսեցին թէ ան պապանձեցուց Մադուկեցիները, տեղ մը հաւաքուեցան, եւ անոնցմէ օրինական մը հարցուց՝ զայն փորձելով. «Վարդապետ, ո՞ր պատուիրանը մեծ է Օրէնքին մէջ»: Յիսուս ըսաւ անոր. «Միրէ՛ Տէրը՝ քու Աստուածդ՝ ամբողջ սիրտովդ, ամբողջ անձովդ եւ ամբողջ միտքովդ»: Ա՛յս է առաջին ու մեծ պատուիրանը: Եւ երկրորդը՝ ասոր նման. «Միրէ՛ ընկերդ քու անձիդ՝ պէս»: Այս երկու պատուիրաններէն կախուած են ամբողջ Օրէնքն ու Մարգարէները»: Երբ Փարիսեցիները հաւաքուեցան, Յիսուս հարցուց անոնց. «Քրիստոսի մասին ի՞նչ է ձեր կարծիքը. որո՞ւ որդին է»: Ըսին իրեն. «Դաւիթի՛»: Յիսուս ըսաւ անոնց. «Հապա ի՞նչպէս Դաւիթ շոգիով զայն Տէր կը կոչէ ու կրսէ. “Տէրը ըսաւ իմ Տէրոջս. «Բազմէ՛ իմ աջ կողմս, մինչեւ որ քու թշնամիներդ պատուանդան դնեմ ոտքերուդ»»: Ուրեմն եթէ Դաւիթ զայն Տէր կը կոչէ, ի՞նչպէս ան իր որդին կը ըլլայ»: Ո՛չ մէկը կրնար խօսքով մը պատասխանել անոր: Այդ օրէն ետք՝ ո՛չ մէկը կը յանդգնէր քան մը հարցնել անոր:
- Այն ատեն Յիսուս խօսեցաւ բազմութեան եւ իր աշակերտներուն ըսելով. «Դպիրներն ու Փարիսեցիները բազմած են Մովսէսի աթոռին վրայ: Ուրեմն ինչ որ ըսեն ձեզի՝ որ պահէք, պահեցէ՛ք եւ ըրէ՛ք. բայց մի՛ ընէք անոնց գործերուն պէս, որովհետեւ կրսեն՝ սակայն չեն ըներ: Արդարեւ ծանր ու դժուարակիր բեռներ կը կապեն եւ կը դնեն մարդոց ուսերուն վրայ, ու իրենց մատով իսկ չեն ուզեր շարժել զանոնք: Իրենց

բոլոր գործերը կընեն մարդոցմէ տեսնուելու համար. կը լայնցնեն իրենց գրապանակները եւ կ'երկնցնեն իրենց հանդերձներուն քղանցքները. կը սիրեն առաջին բազմոցները՝ ընթրիքներու մէջ, առաջին աթոռները՝ ժողովարաններու մէջ, բարեւները՝ հրապարակներու վրայ, ու “ռաբբի, ռաբբի”՝ կոչուիլ մարդոցմէ: Բայց դուք մի՛ կոչուիք “ռաբբի”, որովհետեւ մէ՛կ է ձեր Ուսուցիչը՝ Քրիստոս, եւ դուք բոլորդ եղբայր էք: Ու երկրի վրայ ո՛չ մէկը կոչեցէք ձեր “հայրը”, որովհետեւ մէ՛կ է ձեր Հայրը՝ որ երկինքն է: Եւ դուք մի՛ կոչուիք “ուսուցիչ”, որովհետեւ մէ՛կ է ձեր Ուսուցիչը՝ Քրիստոս: Ու ձեր մէջէն մեծագոյնը՝ ձեր սպասարկո՛ւն թող ըլլայ: Ո՛վ որ բարձրացնէ ինքզինք՝ պիտի խոնարհի, իսկ ո՛վ որ խոնարհեցնէ ինքզինք՝ պիտի բարձրանայ»: «Վա՛յ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ եւ Փարիսեցիներ, որ կը գոցէք երկինքի թագաւորութիւնը մարդոց առջեւ. դո՛ւք չէք մտներ, ու մտնողներուն ալ թոյլ չէք տար՝ որ մտնեն: Վա՛յ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ եւ Փարիսեցիներ, որ կը լափէք այրիներուն տունները, ու իբր պատրուակ՝ աղօթքը կ'երկարէք. ուստի աւելի՛ խստութեամբ պիտի դատուիք՝: Վա՛յ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ եւ Փարիսեցիներ, որ կը շրջիք ծով ու ցամաք՝ մէկը նորահաւատ ընելու, եւ երբ ըլլայ՝ զայն ձեզմէ երկու անգամ աւելի գեհե՛նի որդի կընէք: Վա՛յ ձեզի, կոյր առաջնորդներ, որ կըսէք. “Ո՛վ որ երդում կընէ տաճարին վրայ՝ բան մը չէ, բայց ո՛վ որ երդում կընէ տաճարի ոսկիին վրայ՝ պարտաւոր կըլլայ”: Յիմարնէ՛ր ու կոյրէ՛ր, ո՛րը մեծ է, ոսկի՛ն թէ՛ տաճա՛րը, որ կը սրբացնէ ոսկին: Նաեւ կըսէք. “Ո՛վ որ երդում կընէ գոհասեղանին վրայ՝ բան մը չէ, բայց ո՛վ որ երդում կընէ գոհասեղանին վրայի ընծայի՛ն վրայ՝ պարտաւոր կըլլայ”: Յիմարնէ՛ր ու կոյրէր, ո՛րը մեծ է, ընծա՛ն թէ՛ գոհասեղանը, որ կը սրբացնէ ընծան: Ուրեմն, ո՛վ որ երդում կընէ գոհասեղանին վրայ, երդում կընէ անոր վրայ ու անոր վրայ եղած բոլոր բաններուն վրայ: Եւ ո՛վ որ երդում կընէ տաճարին վրայ, երդում կընէ անոր վրայ ու անոր մէջ բնակողին վրայ: Եւ ո՛վ որ երդում կընէ երկինքի վրայ, երդում կընէ Աստուծոյ գահին վրայ ու անոր վրայ բազմողին վրայ: Վա՛յ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ եւ Փարիսեցիներ, որ կը վճարէք անանուխին, սամիթին ու չամանին տասանորդը, բայց կը թողուք Օրէնքին աւելի ծանր բաները՝ իրաւունքը, կարեկցութիւնն ու հաւատքը. ասո՛նք

պէտք է ընէիք, եւ զանոնք չձգէիք: Կո՛յր առաջնորդներ, որ կը քամէք մժողովը ու կը կլլէք ուղտը: Վա՛յ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ եւ Փարիսեցիներ, որ կը մաքրէք զաւաթին ու պնակին դուրսի՛ կողմը, բայց ներսէն լեցուն են յափշտակութեամբ եւ անիրաւութեամբ: Կո՛յր Փարիսեցի, նախ մաքրէ՛ զաւաթին ու պնակին ներսի՛ կողմը, որպէսզի անոնց դուրսի կողմն ալ մաքուր ըլլայ: Վա՛յ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ եւ Փարիսեցիներ, որ կը նմանիք ծեփուած գերեզմաններու, որոնք արդարեւ դուրսէն գեղեցիկ կ'երեւնան, բայց ներսէն լեցուն են մեռելներու ոսկորներով ու ամէն տեսակ անմաքրութեամբ: Նոյնպէս դուք դուրսէն արդար կ'երեւնաք մարդոց, իսկ ներսէն լի էք կեղծաւորութեամբ եւ անօրէնութեամբ»: «Վա՛յ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ ու Փարիսեցիներ, որ կը կառուցանէք մարգարէներուն տապանները եւ կը զարդարէք արդարներուն գերեզմանները, ու կ'ըսէք. “Եթէ մեր հայրերուն օրերը ըլլայինք, անոնց հետ կամակից չէինք ըլլար մարգարէներուն արհունին թափուելուն”։ Զետեւաբար դո՛ւք կը վկայէք ձեր մասին, թէ որդիներն էք անո՛նց՝ որ կը սպաննէին մարգարէները: Ուստի դո՛ւք ալ ձեր հայրերուն չափը լեցուցէք: Օձե՛ր, իժերո՛ւ ծնունդներ, ի՞նչպէս պիտի խուսափիք գեհէնի դատապարտութենէն: Ուստի ահա՛ եւ կը որկեմ ձեզի մարգարէներ եւ իմաստուններ ու դպիրներ: Անոնցմէ ոմանք պիտի սպաննէք եւ խաչէք, ոմանք ալ պիտի խարազանէք ձեր ժողովարաններուն մէջ ու հալածէք քաղաքէ քաղաք: Որպէսզի ձեր վրայ գայ երկրի վրայ թափուած ամբողջ արդար արհւնը, արդար Աբելի արհունէն մինչեւ Բարաքիայի որդիին՝ Զաքարիայի արհւնը, որ սպաննեցիք տաճարին եւ զոհասեղանին միջեւ: Ըշմա՛րտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Այս բոլոր բաները պիտի գան այս սերունդին վրայ”»: «Ո՛վ Երուսաղէմ, Երուսաղէմ, որ կը սպաննէիր մարգարէները ու կը քարկոծէիր քեզի որկուածները. քանի՛ անգամ ուզեցի հաւաքել զաւակներդ, ինչպէս հաւը թելերուն տակ կը հաւաքէ իր ձագերը, բայց դուք չուզեցիք: Ահա՛ ձեր տունը ամալի պիտի մնայ ձեզի: Արդարեւ կ'ըսեմ ձեզի թէ ա՛լ ասկէ ետք պիտի չտեսնէք զիս՝ մինչեւ որ ըսէք. “Օրհնեա՛լ է ան՝ որ կու գայ Տերոց անունով”»:

Colossiens 2.8-3.17

- Prenez garde que personne ne vous gagne par la philosophie, et par de vains raisonnements conformes à la tradition des hommes et aux éléments du monde et non point à la [doctrine] de Christ. Car toute la plénitude de la Divinité habite en lui corporellement. Et vous êtes rendus accomplis en lui; qui est le Chef de toute principauté et puissance; En qui aussi vous êtes circoncis d'une Circoncision faite sans main, qui consiste à dépouiller le corps des péchés de la chair, ce [qui est] la Circoncision de Christ; Etant ensevelis avec lui par le Baptême; en qui aussi vous êtes ensemble ressuscités par la foi de l'efficace de Dieu, qui l'a ressuscité des morts. Et lorsque vous étiez morts dans vos offenses, et dans le prépuce de votre chair, il vous a vivifiés ensemble avec lui, vous ayant gratuitement pardonné toutes vos offenses. En ayant effacé l'obligation [qui était] contre nous, laquelle consistait en des ordonnances, et nous était contraire, et laquelle il a entièrement abolie, l'ayant attachée à la croix. Ayant dépouillé les principautés et les puissances, qu'il a produites en public triomphant d'elles en la croix. Que personne donc ne vous condamne pour le manger ou pour le boire, ou pour la distinction d'un jour de Fête, ou [pour un jour] de nouvelle lune, ou pour les sabbats. Lesquelles choses sont l'ombre de celles qui étaient à venir, mais le corps en est en Christ. Que personne ne vous maîtrise à son plaisir par humilité d'esprit, et par le service des Anges, s'ingérant dans des choses qu'il n'a point vues, étant témérairement enflé du sens de sa chair. Et ne retenant point le Chef, duquel tout le Corps étant fourni et ajusté ensemble par les jointures et les liaisons, croît d'un accroissement de Dieu. Si donc vous êtes morts avec Christ, quant aux rudiments du monde, pourquoi vous charge-t-on d'ordonnances, comme si vous viviez au monde? [Savoir], Ne mange, Ne goûte, Ne touche point. Qui sont toutes choses périssables par l'usage, [et établies] suivant les commandements et les doctrines des hommes. [Et] qui ont pourtant quelque apparence de sagesse en dévotion volontaire, et en humilité d'esprit, et en ce qu'elles n'épargnent nullement le corps, et n'ont aucun égard au rassasiement de la chair.
- Si donc vous êtes ressuscités avec Christ, cherchez les choses qui sont en haut, où Christ est assis à la droite de Dieu. Pensez aux choses qui sont en haut, et non point à celles qui sont sur la terre. Car vous êtes

morts, et votre vie est cachée avec Christ en Dieu. Quand Christ, qui est votre vie, apparaîtra, vous paraîtrez aussi alors avec lui en gloire. Mortifiez donc vos membres qui sont sur la terre, la fornication, la souillure, les affections déréglées, la mauvaise convoitise, et l'avarice, qui est une idolâtrie; Pour lesquelles choses la colère de Dieu vient sur les enfants rebelles; Et dans lesquelles vous avez marché autrefois, quand vous viviez en elles. Mais rejetez maintenant toutes ces choses, la colère, l'animosité, la médisance; et qu'aucune parole déshonnête ne sorte de votre bouche. Ne mentez point l'un à l'autre ayant dépouillé le vieil homme avec ses actions, Et ayant revêtu le nouvel homme, qui se renouvelle en connaissance, selon l'image de celui qui l'a créé. En qui il n'y a ni Grec, ni Juif, ni Circoncision, ni Prépuce, ni Barbare, ni Scythe, ni esclave, ni libre; mais Christ y est tout, et en tous. Soyez donc, comme étant des élus de Dieu, saints et bien-aimés, revêtus des entrailles de miséricorde, de bonté, d'humilité, de douceur, d'esprit patient; Vous supportant les uns les autres, et vous pardonnant les uns aux autres; [et] si l'un a querelle contre l'autre, comme Christ vous a pardonné, vous aussi faites-en de même. Et outre tout cela, [soyez revêtus] de la charité, qui est le lien de la perfection. Et que la paix de Dieu, à laquelle vous êtes appelés pour être un seul corps, tienne le principal lieu dans vos cœurs; et soyez reconnaissants. Que la parole de Christ habite en vous abondamment en toute sagesse, vous enseignant et vous exhortant l'un l'autre par des Psaumes, des hymnes et des cantiques spirituels, avec grâce, chantant de votre cœur au Seigneur. Et quelque chose que vous fassiez, soit par parole ou par œuvre, faites tout au Nom du Seigneur Jésus, rendant grâces par lui à [notre] Dieu et Père.

Matthieu 22.34-23.39

- Et quand les Pharisiens eurent appris qu'il avait fermé la bouche aux Saducéens, ils s'assemblèrent dans un même lieu. Et l'un d'eux, qui était Docteur de la Loi, l'interrogea pour l'éprouver, en disant : Maître, lequel est le grand commandement de la Loi? Jésus lui dit : tu aimeras le Seigneur ton Dieu de tout ton cœur, et de toute ton âme, et de toute ta pensée. Celui-ci est le premier et le grand commandement. Et le second semblable à celui-là, est : tu aimeras ton prochain comme toi-même. De ces deux commandements dépendent toute la Loi et les

Prophètes. Et les Pharisiens étant assemblés, Jésus les interrogea, Disant : que vous semble-t-il du Christ? De qui est-il Fils? Ils lui répondirent : de David. Et il leur dit : comment donc David, [parlant] par l'Esprit, l'appelle-t-il [son] Seigneur? disant : Le Seigneur a dit à mon Seigneur, assieds-toi à ma droite, jusqu'à ce que j'aie mis tes ennemis pour le marchepied de tes pieds. Si donc David l'appelle [son] Seigneur, comment est-il son Fils? Et personne ne lui pouvait répondre un seul mot, ni personne n'osa plus l'interroger depuis ce jour-là.

- Alors Jésus parla aux troupes, et à ses Disciples, Disant : Les Scribes et les Pharisiens sont assis dans la chaire de Moïse. Toutes les choses donc qu'ils vous diront d'observer, observez-les, et les faites, mais non point leurs œuvres : parce qu'ils disent, et ne font pas. Car ils lient ensemble des fardeaux pesants et insupportables, et les mettent sur les épaules des hommes; mais ils ne veulent point les remuer de leur doigt. Et ils font toutes leurs œuvres pour être regardés des hommes; car ils portent de larges phylactères, et de longues franges à leurs vêtements. Et ils aiment les premières places dans les festins, et les premiers sièges dans les Synagogues; Et les salutations aux marchés; et d'être appelés des hommes, Notre maître! Notre maître! Mais pour vous, ne soyez point appelés, Notre Maître; car Christ seul est votre Docteur; et pour vous, vous êtes tous frères. Et n'appellez personne sur la terre [votre] père; car un seul est votre Père, lequel est dans les cieux. Et ne soyez point appelés Docteurs : car Christ seul est votre Docteur. Mais que celui qui est le plus grand entre vous, soit votre serviteur. Car quiconque s'élèvera sera abaissé; et quiconque s'abaissera, sera élevé. Mais malheur à vous, Scribes et Pharisiens hypocrites, qui fermez le Royaume des cieux aux hommes : car vous-mêmes n'y entrez point, ni ne souffrez que ceux qui y [veulent] entrer, y entrent. Malheur à vous, Scribes et Pharisiens hypocrites; car vous dévorez les maisons des veuves, même sous le prétexte de faire de longues prières, c'est pourquoi vous en recevrez une plus grande condamnation. Malheur à vous, Scribes et Pharisiens hypocrites! car vous courez la mer et la terre pour faire un prosélyte, et après qu'il l'est devenu, vous le rendez fils de la géhenne, deux fois plus que vous. Malheur à vous Conducteurs aveugles, qui dites : quiconque aura juré par le Temple, ce n'est rien; mais qui aura juré par l'or du Temple, il est obligé. Fous, et aveugles!

car lequel est le plus grand, ou l'or, ou le Temple qui sanctifie l'or? Et quiconque, [dites-vous], aura juré par l'autel, ce n'est rien; mais qui aura juré par le don qui est sur l'autel, il est lié. Fous et aveugles! car lequel est le plus grand, ou le don, ou l'autel qui sanctifie le don? Celui donc qui jure par l'autel, jure par l'autel et par toutes les choses qui sont dessus. Et quiconque jure par le Temple, jure par le Temple, et par celui qui y habite. Et quiconque jure par le ciel, jure par le trône de Dieu, et par celui qui y est assis. Malheur à vous, Scribes et Pharisiens hypocrites; car vous payez la dîme de la menthe, de l'aneth et du cumin; et vous laissez les choses les plus importantes de la Loi, c'est-à-dire, le jugement, la miséricorde et la fidélité; il fallait faire ces choses-ci, et ne laisser point celles-là. Conducteurs aveugles, vous coulez le moucheron, et vous engloutissez le chameau. Malheur à vous, Scribes et Pharisiens hypocrites, car vous nettoyez le dehors de la coupe et du plat; mais le dedans est plein de rapine et d'intempérance. Pharisien aveugle, nettoie premièrement le dedans de la coupe et du plat, afin que le dehors aussi soit net. Malheur à vous, Scribes et Pharisiens hypocrites; car vous êtes semblables aux sépulchres blanchis, qui paraissent beaux par dehors, mais qui au dedans sont pleins d'ossements de morts, et de toute sorte d'ordure. Ainsi vous paraissez justes par dehors aux hommes, mais au dedans vous êtes pleins d'hypocrisie et d'iniquité. Malheur à vous, Scribes et Pharisiens hypocrites, car vous bâtissez les tombeaux des Prophètes, et vous réparez les sépulchres des Justes; Et vous dites : si nous avions été du temps de nos pères, nous n'aurions pas participé avec eux au meurtre des Prophètes. Ainsi vous êtes témoins contre vous-mêmes, que vous êtes les enfants de ceux qui ont fait mourir les Prophètes; Et vous achevez de remplir la mesure de vos pères. Serpents, race de vipères! comment éviterez-vous le supplice de la géhenne? Car voici, je vous envoie des Prophètes, et des Sages, et des Scribes, vous en tuerez, vous en crucifierez, vous en fouetterez dans vos Synagogues, et vous les persécuterez de ville en ville. Afin que vienne sur vous tout le sang juste qui a été répandu sur la terre, depuis le sang d'Abel le juste, jusques au sang de Zacharie, fils de Barachie, que vous avez tué entre le Temple et l'autel. En vérité je vous dis, que toutes ces choses viendront sur cette génération. Jérusalem, Jérusalem, qui tues les Prophètes, et qui lapides ceux qui te sont envoyés, combien de fois ai-

je voulu rassembler tes enfants, comme la poule rassemble ses poussins sous ses ailes, et vous ne l'avez point voulu! Voici, votre maison va devenir déserte. Car je vous dis, que désormais vous ne me verrez plus, jusqu'à ce que vous disiez : béni soit celui qui vient au Nom du Seigneur!

Եկեղեցական Տօնացոյց Յառաջիկայ Շաբթուան

Մարտ – Mars

**30 Երկուշաբթի – ԼԶ. օր / Lundi 30 –
36 ème jour**

**31 Երեքշաբթի – ԼԷ. օր / Mardi 31– 37 ème
jour**

Ապրիլ – Avril

**1 Չորեքշաբթի – ԼԸ. օր
Ժամը 19-ին հսկում
Խաղաղական եւ հանգստեան ժամերգութիւն
Mercredi 1 – 38 ème jour
à 19 h – Prières de Veille
Office de Complies et du Repos**

2 Գինգշաբթի – ԼԹ. Օր / Jeudi 2 – 39 ème jour

**3 Ուրբաթ - Խ. Օր
Vendredi 3 – 40 ème jour**

**4 Շաբաթ
Յիշատակ յարութեան Ղազարու:
Samedi 4
Commémoration de la résurrection de Lazare.**

Ազգի Հայրապետի աղօթքը

ԱՐԹՁ ԲԺՇԿՈՒԹՅԱՆ ԵՒ ՊԱՅՊԱՆՈՒԹՅԱՆ

«Բարերար եւ բազումողորմ Աստուած, ընդունե մեր երկրպագութիւնը, եւ լսե մեր աղաչանքները, որովհետեւ Զեզ պաւիտելով կ'ակնկալենք ամառ ողորմութիւնդ եւ անսպառ գթութիւնդ: Անսալով մերաղաչանքներուն՝ բժշկութիւն պարգեւէ բոլոր հիւանդներուն, վարակէն ապաքինուող բոլոր անձանց:

Հեռու վանե վախն ու տագնապը
անոնցմէ, որոնք բուժման

ընթացքին եւ կամ մեկուսացումին մէջ են:

Պահե ու պահպանե անոնց ընտանիքներն ու բարեկամները

եւ խաղաղութիւն պարգեւէ անոնց բոլոր սիրելիներուն:

Քո անչափ բարերար կամքով օրհնե եւ գորութիւն պարգեւէ զօր ու գիշեր իրենց անձնուէր ծառայութիւնը մատուցող մեր բժիշկներուն եւ բուժաշխատողներուն, որոնք անձնուրաց ջանքեր կը ներդնեն հիւանդներուն ապաքինելու իրենց ծառայութեան մէջ:

Պահե եւ պահպանե մեր ժողովուրդին եւ համայն աշխարհին, օգնական լեր եւ քո աստուածային իմաստութիւնը պարգեւէ հայրենի մեր իշխանութիւններուն եւ աշխարհի բոլոր առաջնորդներուն, որպէսզի համավարակի դէմ պայքարի ձեռնարկումները պսակովին յաջողութեամբ, եւ Քու առատ շնորհովդ ու ողորմածութեամբ կարողանանք յաղթահարելու նաեւայս փորձութիւնը:

Արդ, ողորմած եւ մարդասէր Աստուած, թողութիւն տուր մեր մեղքերուն եւ ազատե հիւանդութիւններէն, որպէսզի մենք ամենքս գոհութեամբ ու երախտագիտութեամբ փառաւորենք ու երկրպագենք Ամենասուրբ Երրորդութեանդ, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն»:

LA PRIÈRE DE GUÉRISON ET DE PROTECTION

«Dieu bon et plein de miséricorde, accepte nos prosternations et entend nos supplications car en nous confiant à Toi nous espérons Ta miséricorde et Ton infinie pitié.

Reçois nos supplications et guéris tous les malades et tous ceux qui sont sur la voie de la guérison.

Éloigne de ceux qui sont malades ou isolés la peur et l'angoisse.

Garde et protège leurs familles et leurs amis, et accorde la paix à tous ceux qui leur sont chers.

Par Ta volonté infinie béni et réconforte nos médecins qui œuvrent jour et nuit et se consacrent avec dévouement à la guérison des malades.

Garde et protège notre peuple et le monde entier, soutiens et accorde Ta sagesse aux autorités de notre pays ainsi qu'aux responsables politiques du monde entier afin que toutes les actions pour combattre le virus soient couronnées de succès et que par Ton abondante grâce et Ta miséricorde nous puissions également surmonter cette épreuve. Aussi, Dieu miséricordieux et qui aimes les hommes, absous nos péchés et sauve-nous de toutes les maladies afin que tous ensemble, dans une même action de grâce et reconnaissants, nous nous prosternions pour glorifier Ta très sainte Trinité, dans les éternités des éternités. Amen ».

Հոգեւոր Հովիւի Պատգամը

ԳԱԼՍՏԵԱՆ ԿԻՐԱԿԻ «Յանկարծակի դուռը կը բախի»

Զառասնորդական պահքի վեցերորդ Կիրակին նուիրուած է Յիսուս Զրիստոսի գալստեանը: Այս Կիրակիի ընթացքին եկեղեցին կը վերոյիշէ Նախ Փրկիչին առաջին գալուստը, ապա կ'անդրադառնայ երկրորդ գալստեան խորհուրդին: Այսօր յիշատակութիւնն է մեծագոյն գալուստը Ամենամեծի, քանի որ այդ գալստեամբ Ան «փրկեաց զմեզ ի մահուանէ, փրկեաց զհոգիս ի տանջանաց դժոխոց» (Գրիգոր Տաթևացի):

Զրիստոս իր երկրորդ գալուստը անուանած է «վերջին օրը» (Յովհաննէս 6:39), «դատաստանի օր» (Մատթէոս 11:22-24), «իր գալստեան օրը» (Ղուկաս 17:24), իսկ Պօղոս առաքեալը անուանած է «Աստուծոյ բարկութեան օր» (Հռոմեացիներ 2:5):

Երբ առաքեալները հարցուցին Զրիստոսին, թե՛ «Ըսէ՛ մեզի, վարդապե՛տ, ե՛րբ կըլլայ այդ եւ ինչպե՛ս կը կատարուի»: Յիսուս անոնց պատասխանեց. «Այդ օրուան եւ ժամուն մասին ոչ ոք չի գիտեր, ո՛չ հրեշտակներ, ո՛չ ալ Որդին, այլ միայն Հայրը»: Աւետարանին մէջ Զրիստոս երկրորդ գալստեան անսպասելի ըլլալը կը նմանեցնէ գողի կերպարին, որ կը յայտնուի միշտ յանկարծակի եւ գիշերով (Մատթէոս 24:45), իսկ Պօղոս առաքեալն ալ ցոյց կու տայ, որ՝ «...գողը կու գայ չսպասուած ժամուն, այնպէս ալ Տիրոջ օրը չսպասուած ժամուն կու գայ» (Ա Թեսաղոնիկեցիներ 5:2):

Աւետարանին մէջ կը նկարագրուի, թէ ինչպէս կը կատարուի Զրիստոսի երկրորդ գալուստը. «Նեղութեան այդ օրերէն անմիջապէս ետք արեգակը կը խաւարի, եւ լուսինը այլեւս չի փայլիր. աստղերը կ'իյնան երկինքէն, եւ երկնային մարմինները կը սասանուին: Այս Մարդու Որդու նշանը կ'երեւնայ երկինքին մէջ, եւ աշխարհի բոլոր ժողովուրդները կ'ողբան, երբ տեսնեն Մարդու Որդիին, որ կու գայ ամպերուն վրայ բազմած՝ զօրութեամբ եւ մեծ փառքով: Եւ երբ մեծաձայն փողը հնչէ, Ան իր հրեշտակներուն կը դրկէ, որպէսզի հաւաքեն իր ընտրեալներուն աշխարհի չորս կողմերէն՝ երկինքի մէկ ծայրէն մինչեւ միւսը» (Մատթէոս 24:29-31):

«Երանի՛ այն ծառաներուն, որոնց արթուն կը գտնէ Տէրը, երբ գայ» (Ղուկաս 12:37):

Իր երկրորդ գալստեան առթիւ Յիսուս Զրիստոս կոչ կ'ընէ հետեւի այդ ծառաներու օրինակին: «Նման եղէք այն ծառաներուն, որոնք կը սպասեն, որ իրենց տէրը հարսանիքէն վերադառնայ, որպէսզի երբ գայ եւ բախէ դուռը, անոնք իսկոյն բանան» (Ղուկաս 12:36), քանի որ Տիրոջ գալուստը անյայտ է եւ մշուշով պատուած:

Զրիստոս իր առաջին գալուստովը եկաւ որպէս Փրկիչ, քանզի դժոխքի կապանքները եւ բացաւ դրախտի դռները, իսկ երկրորդ գալուստով պիտի մեղաւորները դատէ եւ արդարները երկինքի Արքայութեան արժանացնէ: Եւ ինչպէս «Հաւատոյ հանգանակ»-ին մէջ կ'ըսուի «գայ պիտի նոյն մարմնով ու Հօր փառքով՝ դատելու ողջերն ու մեռածները»:

Գալստեան Կիրակիի օրուան շարականին մէջ կը յիշուի, թէ ինչպէս Փրկիչը իր գալստեան խորհուրդը նախապէս յայտնեց մարգարէներուն, եւ անոնք ահով լեցուած, խօսեցան օրինակներով:

Կարելոր է, որ մարդիկ գիտակցին Զրիստոսի առաջին գալստեան ընծայուած պարգեւին եւ յատկապէս Գալստեան Կիրակիին օրը խորհրդածեն Զրիստոսի երկրորդ գալստեան մասին: Ուստի իւրաքանչիւր քրիստոնէայ իր լուսաւոր գործերով, յարատեւ աղօթքով, պահքով, աստուածային պատուիրաններուն կատարմամբ, Զրիստոսի խօսքին հնազանդ պատրաստուին դիմաւորելու «Տիեզերաց իշխանին»:

«Պատրաստ եղէք, որովհետեւ այն ժամուն, երբ չէք սպասեր, կու գայ Մարդու Որդին» (Ղուկաս 12:40):

Օրհնութեամբ՝

Տ. Դաւիթ քահանայ Մարգարեան

Հոգեւոր հովիւ

ԿԱՐԵԻՈՐ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ

Արդեօք Գիտեի՞ք թե՛.-

- **Ինչպե՞ս պետք է պատրաստել Ս. Հաղորդութիւնը:**

Ընդհանրապէս Եկեղեցւոյ խորհուրդները հոգեւոր ազդակներ են եւ հնարաւորութիւն՝ հաղորդակցելու Աստուծոյ հետ, զգալու եւ Անոր շնորհներուն հեղումը մեր վրայ, զօրանալու եւ ամրանալու առ Աստուած մը հաւատքին մէջ: Բնականաբար, Տիրոջ Մարմինը եւ Արինը ճաշակելու համար մեզմէ կը պահանջուի ճիգ եւ ջանք, քանզի մեր բերանով պէտք է ճաշակենք այն Աստուծոյն, ով մեր փրկութեան համար մարմնացաւ, մարդացաւ, չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ եւ երբորդ օր յարութիւն առաւ: Ուստի Ս. Հաղորդութենէն առաջ պէտք է քննենք մենք մեզի եւ մեր կեանքը, գիտակցիմք մեր մեղաւոր ըլլալուն, զղջանք, ապաշխարենք եւ խոստովանիմք մեր մեղքերը:

Շատ կարեւոր է մտապահել եւ երբեք չմոռնալ, որ մեր ողջ գիտակցական կեանքը պէտք է ըլլայ պատրաստութիւն Ս. Հաղորդութեան համար: Քանզի շատերը կը կարծեն, որ հաղորդուելէ առաջ կարելի է պահք պահել, զղջալ, խոստովանիլ մեղքերը եւ վերջ: Այո՛, անոնք կարեւոր նախապայմաններ են, բայց Ս. Հաղորդութեան բուն իմաստը քրիստոնեաբար ապրելու մէջ է: Եթէ մենք կը ճաշակենք Քրիստոսին եւ մեր ներսը բան մը չի փոխուիր, կը շարունակենք նոյն կեանքով ապրիլ, նոյն մեղքերուն մէջ թաւալիլ, ապա անօգուտ եւ վնասակար է նման կերպով հաղորդուիլը: Ս. Հաղորդութիւնը օրհնութիւն է մեզի համար եւ Տիրոջմով զօրանալու միջոց եւ ոչ թէ դատապարտութիւն: Բայց օրհնութիւնը երբեմն դատապարտութեան կը վերածուի, երբ մենք անպատրաստ եւ անգիտակից կը մօտենանք Ս. Հաղորդութեան:

(շարունակելի)

ԱՂՏԹՔ ՅԱԻՈՒՐ ԹՎԳԱԺԱՅՐԻ

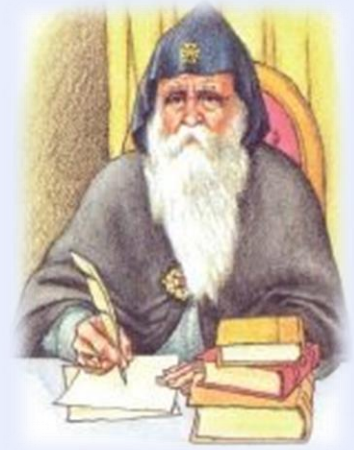
Տէր ողորմեա: Տէր ողորմեա: Տէր ողորմեա:

Տէր Աստուած մեր, Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի եւ սրբոց առաքելոցն մերոց Թադէոսի եւ Բարթոլոմէոսի, եւ սրբոյն հայրապետին մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչի, եւ սրբոցն Սահակայ եւ Մեսրոպայ, Գրիգորի Նարեկացւոյն եւ Ներսէսի Շնորհալւոյն եւ այլոց սրբոց հայրապետաց եւ վարդապետաց մերոց, ի յերկնաւոր բնակութենէ քումմէ հայեա՛ ի մեզ, յամենայն ծառայս քո, որք ի դիմաց թագաժահրիս այսր ժամանակաց կան ի տագնապ եւ յանապահովութիւն, որք մտահոգք իցեն վասն առողջութեան իւրեանց եւ նաեւ ընտանեաց իւրեանց: Չնչեա՛ զձեռագիր յանցանաց մերոց եւ պարգելեա՛ մեզ ամենեցուն զարիութիւն եւ զյոյս՝ մի՛ կորուսանել զվստահութիւն եւ ի բա՛ց արկանել ի մէնջ զտագնապ եւ զխուճապ, զի կարասցուք կորստագերծ յաղթահարել զժահրս այս: Եւ Քե՛զ վայել է փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

ՏՕՆԵՐ

Շաբաթ, 28 Մարտ 2020

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻ ՍՈՍԿԱԼԻ ԶԱՐԶԱՐԱՆՔՆԵՐՈՒ ՈՒ ՎԻՐԱՊ ՄՏՆԵԼՈՒ ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ ՕՐ

Այս տօնը հայոց առաջին կաթողիկոս Ս. Գրիգոր Լուսաւորչին նուիրուած յիշատակութեան երեք օրերէն առաջինն է տարուայ ընթացքին: Ըստ Հայաստանեայց Առաքելական եկեղեցոյ տօնացոյցին՝ կը նշուի Մեծ Պահքի 6-րդ Կիրակիին նախորդ շաբաթ օրը: Տօնը կը կատարաւորուի ի յիշատակ Խոր Վիրապին մէջ Ս. Գրիգոր Լուսաւորչին կրած չարչարանքներուն: Ըստ պատմական աղբիւրներու՝ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչը Անակ Պարթեւ իշխանին որդին էր: Սպաննելով Հայոց Արշակունի Խոսրով թագաւորին, Անակ Պարթեւը կը սպաննուի Հայ իշխաններու կողմէ: Որդին՝ Գրիգորը, կը մեծնայ եւ կրթութիւն կը ստանայ Կեսարիոյ մէջ՝ դաստիարակուելով իբրեւ բարեպաշտ Քրիստոնէայ: Հետագային կը դառնայ Խոսրով Արքայի որդոյն՝ Տրդատ թագաւորին արքունի դիւանապետը: Սակայն տեղեկանալով, որ Գրիգորը Քրիստոնէայ է, ինչպէս նաեւ արքայասպան Անակի որդին, Տրդատ Արքան անոր չարչարանքներու կ'ենթարկէ եւ կը նետէ Խոր Վիրապի ստորգետնեայ զնտանին մէջ: 4-րդ դարու ընդհանրական եկեղեցոյ Սուրբ Յովհան Ոսկեբերան Հայրապետը Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչին նուիրուած իր ներբողին մէջ գրած է. «Յիշեցէք եւ Անոր համբերութիւնը Խոր Վիրապին մէջ, որքան նեղութիւններով դառնացած էր... Իսկ ո՞վ կրնայ խօսքով պատմել երանելիին անսահման ճգնութեան մասին, կամ օրինակով ցոյց տալ Անոր անտանելի նեղութիւնը, որ կ'ապրէր իժերու եւ քարբերու մէջ, ուր ո՛չ զրուցակից կար, ո՛չ վշտակցող բարեկամ, ո՛չ օգնական, ո՛չ մխիթարող եւ ո՛չ ծառայող: Ան կը համբերէր մեծ ժուժկալութեամբ, իբրեւ կենդանի դրուած գերեզմանին մէջ, անտուն, մերկ, գիշեր-

ցերեկ, ամռան շոգին եւ ձմռան սառնամանիքին, քանզի մօտ էր Աստուծոյն»:

Խոր Վիրապին մէջ կրած 13 տարիներու չարչարանքներէն յետոյ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչը, դուրս գալով ստորգետնեայ գնտանէն, Քրիստոսի լոյսը կը տարածէ Հայոց աշխարհին մէջ՝ դառնալով Պետականօրէն ճանչցուած Հայ եկեղեցւոյ Առաջին Հովուապետը: Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի յիշատակը, իբրեւ համաքրիստոնէական սուրբ, կը տօնեն նաեւ՝ Քրիստոնեայ միւս եկեղեցիները:

ՇԱԲԹՈՒԱՆ ՏՕՆԵԼԻ ԱՆՈՒՆՆԵՐԸ

Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Մուտն ի Վիրապ տօնին առթիւ կը շնորհաւորենք բոլոր Գրիգոր, Կրէկըրի, Կրէկ, Քըրք եւ Գօգօ անունները կրող անձերուն անուանակոչութիւնը:
CELEBRATED NAMES: Krikor, Gregory, Greg, Kirk & Koko.

Կիրակի, 29 Մարտ 2020

ԳԱԼՍՏԵԱՆ ԿԻՐԱԿԻ

Մեծ Պահքի վեցերորդ Կիրակին կը կոչուի Գալստեան: Այս Կիրակին Յիսուս Քրիստոսի Առաջին Գալստեան՝ մարդեղութեան յիշեցումն է: Հաստատուեցաւ այն ճշմարտութիւնը, որ Փրկչի Գալուստով հնարաւորութիւն ընձեռնուեցաւ մարդկութեան առաջնորդուիլ փրկութեան այդ ուղիով: Այս Կիրակին միեւնոյն ժամանակ Երկրորդ Գալստեան խորհուրդը ունի:

Աւետարաններուն մէջ եւ առաքեալներու թուղթերուն մէջ Երկրորդ Գալուստին նուիրուած բազմաթիւ հատուածներ եւ անդրադարձեր կան: Տէրը կը զգուշացնէ Երկրորդ Գալուստը եւ անոր նախանշաններուն մասին. «Ձգոյ՛ջ եղէք, գուցէ մէկը ձեզ խաբէ, որովհետեւ շատերը կու գան իմ անունովս ու կ'ըսեն, թէ՛ ես եմ Քրիստոսը. եւ շատերուն կը մոլորեցնեն: Պիտի լսէք պատերազմներու ձայներ եւ պատերազմներու լուրեր...»

Ազգ ազգի դէմ պիտի ելլէ, եւ թագաւորութիւն՝ թագաւորութեան դէմ, եւ պիտի ըլլան սով, համաճարակ ու տեղ-տեղ երկրաշարժներ: Սակայն այս ամէնը սկիզբն է երկանց ... Եւ

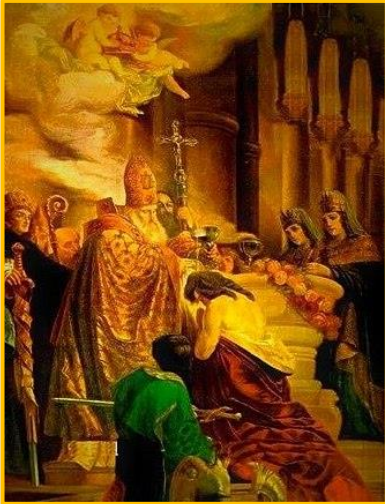
բազմաթիւ սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն ու շատերուն պիտի մոլորեցնեն: Եւ անօրէնութեան շատացումով՝ շատերու սերը պիտի ցամքի: Բայց ով որ մինչեւ վերջ համբերէ, ան պիտի վերկուի» (Մատթ. 24: 4-13): Գալստեան Կիրակիին խորհուրդը համբերութեան, բարեպաշտութեան, պարկեշտութեան կոչն է, որովհետեւ հոգիի բիրեղացմամբ եւ ճշմարիտ հաւատքով մարդ կրնայ սպասել Տիրոջ Հրաշափառ Գալստեան: Քրիստոնէական բոլոր եկեղեցիներն ալ ունին Գալստեան կոչուող Կիրակի:

Holidays

Saturday, March 28, 2020

COMMEMORATION OF ST. GREGORY THE ILLUMINATOR'S TORMENTS AND COMMITMENT TO THE PIT

This feast is the first one among the three commemoration days dedicated to the memory of St. Gregory the Illuminator, the first Catholicos of All Armenians. According to the Armenian Church Calendar, it is celebrated on the eve of the Fifth Sunday during the period of Great Lent. The feast is dedicated to the torments which St. Gregory suffered during his imprisonment.

According to historical sources, St. Gregory the Illuminator was the son of Anak Partev, a knight and nobleman, who killed the Armenian King Khosrov Arshakouni. In retaliation, Anak is executed by the Armenians. His son, Gregory, lived and studied in Caesarea, and was brought up as a pious Christian. Gregory returns to Armenia as an adult and becomes a member of the royal court. King Tiridates (Trdat),

the son of King Khosrov and heir to the throne, appoints Gregory as the Chancellor of the Armenian Kingdom. Tiridates, learning that Gregory is a Christian and the son of Anak, subjects him to severe tortures and commits Gregory to death, by imprisoning him in a deep underground pit.

In 301 A.D., after spending 13 years in the pit, St. Gregory the Illuminator is freed from the dungeon and emerges to spread the Light of Christ in Armenia. He thus becomes the first pontiff of the Armenian Church, baptizes the royal family, and evangelizes the whole of the Armenian Nation. Armenia becomes the first nation in the world to officially proclaim Christianity as her state religion.

St. Gregory the Illuminator is recognized by all of Christendom as a Saint, and he is commemorated in all traditional Christian Churches.

Sunday, March 29, 2020

SUNDAY OF THE ADVENT

Early in our journey through Great Lent we observed the Sunday of the Expulsion, which retold the story of mankind's first disobedience, our exile from paradise, and the beginning of humanity's long history of separation from God.

In a nice expression of symmetry and resolution, Lent concludes with the Sunday of the Advent: that is, the coming of Jesus Christ, through whom God entered human history and restored what had been lost in the exile from Eden.

The Advent calls to mind the birth and revelation of our Savior, his subsequent sacrifice for mankind, and his victory over sin and death. As the last Sunday of Lent, this day is especially devoted to the Second Coming of Jesus Christ, reminding us that he is our eternal Lord and King, and that just as everything once began with God, so too will everything one-day end with Him.

What Is Advent?

“Establish your hearts, for the coming of the Lord is at hand.” (James 5:8)

Advent means “coming”—the coming of Christ. It is the 50-day period during which we prepare to celebrate the Nativity and Theophany of our Lord and Savior Jesus Christ. In the Armenian Church, Advent lasts approximately two weeks longer than it in the Western churches, hence the Armenian word for the season: Hisnag, “a 50-day period.” It is a time for us to think of the why of Christmas—why the greeting cards, the decorations, the gifts, the family gatherings? A time to look within our hearts to see if there is anything that stands between us and the Good News of Jesus' birth.

During Advent, we can rededicate ourselves to Christ through our actions, thoughts, and prayers. This is a good time for us to improve our habits and offer them as gifts to God. Perhaps Advent can also be an occasion to discover God's gifts all around us. We need to have an open heart to receive Christ—God's greatest gift of all! We complain that

Christmas is too “commercial,” but there is a way to live out the real “reason for the season.”

ՆՈՒԲԲԱՏՈՒՌԹԻՒՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

**DON
À L'ÉGLISE**

**DONATION
FOR THE CHURCH**

**CHURCH:
HOKEHANKISD:
THE LATE MAZLOUMIAN FAMILY:**
Mrs. Mary Doramajian \$100.

THE LATE HAGOP SEBOUHIAN:
Mr. Hovsep Keorhadjian \$100.

ՇԱԲԹՈՒԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ինչո՞ւ մարդիկ չեն փրկուիր, չնայելով թե անոնք շատ կ'աղօթեն ու պահք կը պահեն: Քանի որ մերձատրոններուն կեանքը դժոխքի կը վերածեն:

Սիմեոն Աթոսացի

Խանդը արուեստ է չարիք պատճառելու աւելի շատ ինքն իրեն, քան ուրիշներուն:

Գարլ Կուսլալ Եունկի
Հոգեքան Փիլիսոփայ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԱՏԵԱՆ ԿԱՐԳ

SERVICE POUR LE
REPOS DE L'ÂME

SERVICE FOR THE
REPOSE OF SOUL

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ
ԿԻՐԱԿԻ, 29 ՄԱՐՏ 2020

REQUIEM
DIMANCHE, LE 29 MARS 2020

Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Աբգար Եպս.
Յովակիմեանի թելադրանքով՝
Ե կեղեցույս Հոգեւոր Հովիւին, Ծխական Խորհուրդին
եւ Յարակից Մարմիններուն փափաքով՝
Հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի՝
Հայց. Առաք. Ս. Եկեղեցւոյ վաստակաշատ հոգեւորական,
Գանատահայոց Թեմի Անդրանիկ Առաջնորդ՝

Հոգեւոյս

ԳԵՐՇ. Տ. ՎԱԶԳԷՆ ԱՐՔ. ՔԷՇԻՇԵԱՆԻ

Վախճանման 30-րդ տարելիցին առթի:

Տիկ. Անի Բարունակի եւ զաւակներուն,
Տ. եւ Տիկ. Այրին եւ Վիզէն Բարադամեանի
եւ զաւակներուն՝ Օլիվիայի եւ Արիայի,
Տ. եւ Տիկ. Սալին եւ Արամ Սերոբեանի,
Խնդրանքով հոգեհանգստեան պաշտօն
պիտի կատարուի
իրենց սիրեցեալ ամուսնոյն, հօր եւ մեծ հօր՝

ՏՕՔԹ. ԱՐՄԷՆ ԲԱՐՈՒՆԱԿԻ

(DR ARMEN PARUNAK)

Մահուան առաջին տարելիցին առթիով:

Հայկական Պահքի Խոհանոց / Lenten Kitchen

Vegan Kubbe in tomato sauce

For the Kubbeh:

- 2/3 cup coarse semolina
- 1/3 cup fine semolina
- 1 cup fine bulgur
- 1 tablespoon mint powder
- Salt to taste
- 1 tablespoon pepper paste
- 1-2 tablespoon tomato paste
- 1 cup water

Sauce:

- 4 tablespoon vegetable oil
- 1 onion chopped finely
- 3 tablespoon tomato paste
- 1 tablespoon pepper paste
- Salt
- 1 can chickpeas or ½ cup macaroni (cooked)
- 2 ½ tablespoon water
- 1 tablespoon mint powder
- Juice of a lemon
- 1 garlic mashed

Method:

Mix all the dry ingredients. Add pepper and tomato paste. Add water mix and let it rest for ½ hour. Knead the mixture (it should have the consistency of kubbeh, add water if needed). Shape into marble sized balls and set aside.

Fill 2/3 of a saucepan with water. Drop the kubbeh in the water. Bring back to boil and simmer for 15-20 minutes.

Meanwhile prepare the sauce. In another saucepan fry the onions in vegetable oil till translucent. Add the chickpeas the tomato and pepper paste adjust the salt and add the water. Bring to boil. Let simmer 8-10 minutes. Add the kofta, lemon juice, garlic and mint and boil for another 5 mins.

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Նկատի ունենալով համաշխարհային համավարակի տարածումը, ներկայիս անվտանգության միջոցներ ձեռք առնելու համար դադարեցուած են Եկեղեցւոյս Կիրակնօրեայ Վարժարանի դասընթացքները եւ յաւարտ Ս. Պատարագի «Վաչէ Յովսէփեան» սրահին մէջ, հաւաքականութիւն ներկայացնող տեղի ունենալիք հիւրասիրութիւնները:

Ուստի, առ ի մխիթարութիւն մեր հայազն հաւատացելոց ուրախութեամբ կը տեղեկացնենք, որ ներկայիս Առաջնորդանիստ Մայր Տաճարիս ծիսական բոլոր արարողութիւնները պիտի պահպանեն իրենց բնականոն ընթացքը:

Հետեւաբար, այս իրավիճակէն մեկնելով Ձեր սիրալիր ուշադրութեան կը յանձնենք մեր յառաջիկայ որոշումները:

Յաւելումս այս ամենի կը յորդորենք մեր Եկեղեցւոյ անդամներուն հանդէս բերելու առաւելագոյն զգոնութիւն եւ պատասխանատուութիւն, ամենայն յոջութեամբ պահպանել մասնագիտացուած կառոյցներու կողմէ սահմանուած ցուցումներն ու պահանջները եւ իրականացնել առանց խտրականութեան համավարակի կանխարգիլման բոլոր միջոցառումները:

Առայժմ, կը մաղթենք Ձեզ կատարեալ առողջութիւն, յաջողութիւն եւ մեր Տիրոջ օրհնութեամբ զօրացած կարենանք յաղթահարելու համամարդկային այս համաճարակը:

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԳՐԱՍԵՆՆԱԿ

ՑԱՒԱԿՑԱԳԻՐ

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Առաջնորդանիստ Մայր Տաճարի
Հոգեւոր Հովին ու Ծխական Խորհուրդը իրենց խորին ցաւակցութիւնները
կը յայտնեն՝

Լէյլէքօլլու ընտանիքին՝

Ողբացեալ

Գեղուհի Պոսթան Լէյլէքօլլուի (23 Մարտ 2020)

SYMPATHY & CONDOLENCES

The Parish Priest and the Parish Council of the
St. Gregory the Illuminator Armenian Cathedral
express their deepest condolences to the Leylekoglu family

on the loss of their beloved:

Keghuhi Bostan Leylekoglu (March 23, 2020)

**ՀՍԿՈՒՄԻ ՀՈԳԵՊԱՐԱՐ
ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ**
Ամեն Չորեքշաբթի երեկոյեան ժամը 7:00-ին

Փետրուար 26 – Ապրիլ 9, 2020

**Ապրիլ 1– Քարոզիչ՝
Պատուելի Յովհաննես Սվաճեան
*Պահոց Ընթրիք –
Տիկ. Թագուհի Օտապաշեան
ԷԼ Ընտանիք***

**Ապրիլ 9– Աւագ Հինգշաբթի
Քարոզիչ՝
Արժ. Տ. Դաւիթ Քհնյ.
Մարգարեան
*Պահոց Ընթրիք –
Տիկնանց Յանձնախումբ
«Մարի Մանուկեան» սրահին մէջ***

615 Stuart Avenue, Outremont, QC H2V 3H2 / Tel.: (514) 279-3066/
Fax: (514)279-8008

@ stgregorychurch@gmail.com Saint Gregory Armenian Apostolic Church
of Montreal www.saintgregory.ca

ԿԻՐԱԿԱՄՏԻՑ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթ, 28 Մարտ 2020

Երեկոյեան ժամը՝ 5-ին
պիտի մատուցուի Երեկոյեան Ժամերգութիւն
Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Առաջնորդանսիտ
Մայր Տաճարին մէջ:

Մեր սիրելի հաւատացեալներուն կ'ուզենք տեղեկացնել թէ
Կիրակամտից Ժամերգութիւնը

ուղղակիօրէն պիտի
հեռառձակուի Եկեղեցւոյ դիմատետրի facebook էջով:

**Այցելեցէք - Saint Gregory Armenian Apostolic Church of
Montreal**

ՄՈՆՏՐԵԱԻ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՄԻՆՈՐԻԶ
ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՆԻՍ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐ
ST. GREGORY THE LLUMINATOR ARMENIAN
CAHEDRAL OF MONTREAL

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴ PALM SUNDAY

ԿԻՐԱԿԻ, 5 ԱՊՐԻԼ 2020
Sunday, April 5, 2020

Առաւօտեան ժամերգութիւն /
Morning Mass -9:30

Ս. Պատարագ եւ Զիթնեաց ճիւղերու
օրհնութիւն
Divine Liturgy & Palm Blessing -10:30

Պատարագիչ՝ - Celebrant
Արժ. Տ. Դաւիթ Քինյ. Մարգարեան
REV. FR. DAVID MARGARYAN

Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻ ԱԲԱՐՏԻՆ –
FOLLOWING THE SERVICE
ԴՈՆՐԱՅԷՔ – DOOR OPENING

ՍԱՆՈՒԿԵՐՈՒ
ՕՐՅՆՈՒԹԵԱՆ ԿԱՐԳՆ ՈՒ
ՏՕՆԱԿԱՆ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹԸ
ԶԵՂԱՐԿՈՒԱԾ ԵՆ:

ՀԱՅՑ. ԱՌԱՋ.Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՆՈՐԻՉ

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՆԻՍՏ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

CATHÉDRALE ARMÉNIENNE ST-GRÉGOIRE L'ILLUMINEUR

ST. GREGORY THE ILLUMINATOR ARMENIAN CATHEDRAL

615 Stuart Ave., Outremont, QC H2V 3H2 / Tel: (514) 279-3066 / Fax: (514) 279-8008 / stgregorychurch@gmail.com

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԵՐՈՒ ԿԱՅԱՆԱՏԵՂԻ

Միրելի հաւատացեալներ,
հաճոյրով կը տեղեկացնենք, թէ յետայսու, ամէն Կիրակի,
ձեր ինքնաշարժերը կրնաք կանգնեցնել
Bernard փողոցին վրայ գտնուող
«Centre d'Éducation des Adultes Outremont» դպրոցի
կայանատեղիին (parking) մէջ,
սկսեալ առաւօտեան ժամը 10-էն մինչեւ կ.է. ժամը 3:

PARKING

Dear parishioners, we would like to inform you that every Sunday you will be able to park your cars at the parking of the school Centre d'Éducation des Adultes Outremont on Bernard Street, from 10:00 am – 3:00 pm

- From our Church turn right on Bernard street, go 1 block.
- Turn left on Dollard Blvd. all the way to the 'Centre d'Éducation des Adultes Outremont. The parking space is on your right

Address : 500 Boulevard Dollard, Outremont, QC H2V 3G2